

Uredništvo
in upravnništvo:
Kolodvorska
ulica št. 16.

Z urednikom se
more govoriti
vsek dan od 11.
do 12. ure.

Rokopisi se ne
vračajo.

Inserati:
Šeststopenjska peti-
vratna 4 kr., pri
vsakokratnem po-
navljanju daje se
popust.

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Velja
za Ljubljano
v upravnistvu:
za celo leto 6 gl.,
za pol leta 3 gl.,
za četrt leta 1 gl.
60 kr., na mesec
50 kr., pošiljatev
na dom velja me-
sečno 9 kr. več.

Po pošti velja
za celo leto 10 gl.,
za pol leta 5 gl.,
za četrt leta 2 gl.
60 kr. in za jeden
mesec 86 kr.

Štev. 237.

V Ljubljani v četrtek, 11. decembra 1884.

Tečaj I.

Angleška volilna reforma.

—m.— Stari Gladstone stopa na poti volilne reforme neprenehoma dalje. Dne 1. decembra predložil je spodnji zbornici zakon o novi razdelitvi volilnih okrajev in s tem sklenil velevažne premembe, katere namerava njegov kabinet uvesti v ustavnem življenju britanskih otokov. Prihodnja zbornica bode sestavljena uže po novem zakonu: na podlagi volilne reforme in novih volilnih okrajev zbrani bodo izvoljenci svobodne Anglije, in sivi premier bode lahko z zadostjenjem gledal na jedno najvažnejših reform, kar se jih je vršilo v kupčijem narodu onstran velicega kanala v teku zadnjih desetletij.

Znano je, kako počasi se razvija ustavno angleško življenje. Uže pričetkom tega stoletja javljali so se glasovi, ki so zahtevali, da se odpravi zastarela volilna sistema in preustroji volilni modus v spodnjo zbornico. A skoro trideset let bili so ti glasovi jednaki onemu vpijočega v puščavi; pripoznavala se je splošno velika krivica obstoječega volilnega reda, dokazale so se čez mero vse hibe in pomanjkljivosti volilnih zakonov — a zastoj. Počasi vršil se je proces in še le 1. 1830 prišla je prva volilna reforma na beli dan. Ta reforma odpravila je dokaj nedostatke, podelila mnogim krajem poslance, drugim, neznatnim jih vzela, a vendar tudi ni zadostovala zahtevam časa in napredku bogatega naroda. Kmalu po njenem rojstvu vzdigovale so se nove pritožbe in burni glasi jeli so zahtevati novo preustrojbo. Med tem, ko se je vršila ta agitacija, zamrl je zopet jeden rod in prešlo je v novi nad trideset let. Stoprav 1. 1867 dognana je bila druga volilna reforma, ki je odstranila zopet dokaj poslancev neznatnih, malenkostnih krajev in podelila drugim cvečtim in rastočim skupinam volilno pravo.

V tretje vzel je Gladstone volilno reformo v roke in dal ji lice, ki nam znači velik in vesel napredek v ustavnem življenju svobodne Anglije. Nad dva milijona več državljanov dobi po novem zakonu volilno pravo in stara nejednaka razdelitev poslancev morala se bode umakniti pravičnejši, enakomerni razdelitvi.

Pri tem pa postopa Gladstone zelo zmerno in povsodi se priznava, da ne krati starih pravic in ne žali nekdanjih prednosti tega ali onega volilca, te ali one volilne skupine. V prihodnje bode pač veljalo pravilo, da voli vsa čih petdeset tisoč duš jednega poslanca, a pri tem premier ni po polnem zbrisal starih volilnih okrajev, ki se krčevito drže nekdanjih svojih pravic in jih branijo z vsemi sredstvi. Samo ako imajo manj nego petnajst tisoč prebivalcev, zgubé svojo samostojnost in se podredé drugim, drugače pa imajo še vedno pravico, voliti si jednega poslanca, ako znaša število njihovih duš več nego petnajst in manj kot petdeset tisoč duš. Mesta med petdeset do sto in petinšestdeset tisoč ljudi volijo po dva poslanca, večja mesta pa se razdelé v volilne okraje po petdeset tisoč prebivalcev.

Tako je Gladstone skušal združiti stare pravice z novimi, tako je posredovalno posegel med navidezne nekdanje privilegije in politične zahteve, katere tirjajo novejši časi. A čeravno ni po polnem odpravil starega kopita in je dal osiveli preteklosti dokaj velevažnih koncesij, mora se vendar njegova volilna reforma smatrati za jako važno in pripisovati se ji mora velik napredek. Temelj spodnje zbornice se bode preustrojil in poslanci, ki bodo po prihodnjih volitvah zasedli svoje se-deže, smeli se bodo v pravem pomenu besede zvati narodne, ljudske zastopnike angleškega ozemlja. Nova razdelitev volilnih okrajev ima svojo podlago v prav demokratičnem principu, da se volilno pravo razdeli enakomerno po vsej deželi, da nema jedna — morebiti malenkostna historična skupina več pravice nego druga, ki je nastala v novejši dobi ter prekosila staro sestro v vseh strokah javnega življenja. Za to lahko razumemo veselo upanje angleškega naroda in razumljive so nam besede, katere piše angleški vplivni list: „Sprejem volilne reforme pomeni nov oddelek v zgodovini devetnajstega stoletja; nikdar poprej se ni položila tako mirnim potom v roke velike mase tolika moč.“

Staremu premieru pa doné iz vseh strani glasovi priznanja in zahvale nasproti za velikansko delo, katero hoče skoro dovršiti. V

tem navdušenji pozabi hvaležni narod marsi kak dogodek v vnani politiki, ki morebiti ne kaže ravno posebnega razuma Gladstonovega za razširjevanje stare britanske slave in moči v ptujih zemljah; opozicija ne dobiva tal in priznanja — kajti kedo bode toliko skrbel za one daljne razmere, ko se odpira doma tako lepa bodočnost in se pričinja nova doba svobodnega, ustavnega življenja na ponosnih otocih. To dōbo pa je otvoril sivi voditelj angleške usode in za to razumevamo ogromno popularnost premierovo, za to ložej spoznavamo, kako ga ne omaje nikak napor sovražnih strank in mu ne razdere kompaktne večine — saj je on stvarnik volilne reforme, po kateri hrepeni angleški narod uže skoro tri človeške dōbe, za katero se trudijo najblažji duhovi uže, odkar se je pričelo devetnajsto stoletje!

Zakon o volilnih okrajih pač ne bode še tako hitro rešen, kajti poslanci šli so sedaj na božične počitnice in se snidejo še le meseca februarja prihodnjega leta. Ko pa stopijo v novi skupaj, tedaj pa ni dvoma, da bode sprejet v tej obliki, kakršno želi Gladstone sam. Celó opozicija se bode varovala, pobijati popularno reformo; nakopala bi si tedaj na glavo velikansko odgovornost, da je skušala preprečiti tretjo in najpopolnejšo volilno reformo, katera se je uže pred zakonito veljavo toliko ukoreninila v masah, da se ji pač ne bode nihče upal principijalno oporekati.

Se vé, tajiti se ne more, da ima Gladstonova volilna reforma tudi svoje pomanjkljivosti in nedostatke — a katero človeško delo jih pač nema? Vrh tega pa je Gladstone sam izjavil, da je vlada pripravljena, sprejeti razne popravke, ako bode spoznala, da imajo pravi temelj in da obetajo koristi. Glavnih potez svoje volilne reforme pa premier pač ne bode dal omajati; te bode branil z vso svojo mladeniško zgovornostjo in onim navdušenjem, s katerim starček še vedno ogreva svoje prijatelje in zmaguje svoje nasprotnike. Volilna reforma ima v tolikih momentih osigurjen svoj sprejem, da zamore Gladstone mirno pričakovati dotične debate. Z upom konečne si-

Listek.

Ivan Fedorovič Šponjka in njegova teta.

Ruski spisal Nikolaj Vasiljevič Gogolj, poslovenil XY.

(Dalje.)

III.

Teta.

Teta Vasilisa Kašparovna imela je v tem času okolo petdeset let. Omožena ni bila nikdar, in kakor je sploh navada, pravila je, da ji je njen deviški stan ljubši nego vse. Sicer pak, kolikor se spominam, ni je tudi nobeden snubil. To je prihajalo od tega, ker so vsi možje občutili pri njej nekak strah in nikakor niso imeli poguma, razodeti ji svojo ljubezen. „Vasilisa Kašparovna je jako značajna!“ pravili so snuboki, in po polnem prav,

kajti Vasilisa Kašparovna znala je vsakega tako obdelati, da je bil bolj tih nego trava. Pijanec mlinarja, ki ni bil za nobeno rabo, cukala je vsak dan s svojo moško roko za lasi in brez nobenega drugega sredstva naredila je iz njega zlatega, a ne navadnega človeka. Rasti je bila skoro vojaške, in grobost in moč njena je bila ti rasti po polnem primerna. Zdelo se je, kakor bi bila narava napravila neodpušljivo napako, ko ji je določila, da mora o delavnikih nositi temnokorično krilo z malimi pletvicami, o nedeljah in v svoj rojstni dan pa rudeči kašmírski šal, ker bi se ji bili pač boljše prilegali dragonski brki in dolgi črevlji. Zato pa so njeni opravi bili po polnem primerni njeni postavi: ona se je sama vozila v čolnu in je boljše vesljala nego vsak ribič; streljala je divjačino; pazila je na kosce v enomer; znala je natančno, koliko dinj in tikev je v baštanu; jemala je po pet kopejek vozarine od vsakega voza, ki se je peljal po nasipu; lezla je na drevesa in tresla sadje; tolkla je lene podložnike s

svojo strašno roko in pridnim dajala je z ravno tisto roko kozarček žganja. Skoro ob jednom se je kregala, barvala prejo, letala v kuhinjo, napravljala kvas, varila medeno spravo, klatila se ves dan okrog in povsod prihajala je ob pravem času. Nasledek je bil ta, da se je malo imenje Ivana Fedoroviča, ki je štel pri poslednji reviziji osemnajst duš, vedno bolj razcvitalo v pravem pomenu te besede; kajti ona je jako vroče ljubila svojega netjaka in je skrbno shranjevala zanj vsako kopejko.

Ko je prišel domov, se je življenje Ivanu Fedoroviču po polnem spremenilo in zasuknilo na vso drugo plat. Zdelo se je, kakor bi ga bila natura nalašč vstvarila za oskrbovanje imenja z osemnajstimi dušami. Teta sama je zapazila, da bode izvrsten gospodar, ali vendar mu ni dovolila, da bi se vtikal v vse oddelke gospodarstva. „To je še mlad otrok!“ pravila je navadno, ne gledé na to, da je Ivanu Fedoroviču le malo manjkalo do štiri-desetega leta: „Kako naj bi vse vedel!“

jajne zmage poda se lahko v Howarden, praznovat božične praznike; kar je pisal, ne more se podreti.

Dr. Riegerjev govor.

(Dalje.)

Kočljivo je slovaško vprašanje. Mi imamo od nekdanj Slovake za svoje najbližje brate, za kri od naše krvi in o tem je pričala tudi zgodovina našega kulturnega razvoja. Slovaki so od nekdanj, v kolikor so se poskušali v slovstvu, to storili v češčini. Od Benedikta, Vudoženina in Jasenskega, ob času največjega propada češkega slovstva, imeli so Slovaki v svoji sredini odlične literate, kakor Rožnaja, Rybanija, Palkoviča, Slesko itd., kateri so slovstvo v češkem jeziku pospeševali, dokler nista konečno iz Slovakov največja moža, kar jih je ta narod porodil, Kolár in Šafařík, nastopila. In tudi ta dva sta z večjim naporom, kakor le kdo, delovala na to, da Slovaki z nami obdržijo skupno slovstvo, da se čutijo z nami sinove jednega naroda. In naša krivda gotovo ni, da se želja teh velikih mož ni izpolnila. V naši sredi je nekdo omenil nekoč, da je to posebno čudna prikazen, njemu da se zdi, kakor bi bil slovaški rod z izdavo onih velikih bankovcev svoje moči po polnem porabil.

Zdaj da plačuje samo z drobižem. Jaz konstatujem, gospođa moja, da so se Slovaki v slednjem in imenito v novjšem času odpovedali skupnosti z nami, da menijo, da so poseben narod in ne hoté priznati, da je njihov jezik le narečje češčine.

Pred kratkim norčeval se je nekdo v državnem zboru s Slovaki, na Dunaji delajočimi. Jaz sem mu na to odgovoril, da ni spodobno, zasmehovati kako narečje, osebno ker se na Górenje Avstrijskem in Solnograškem tudi ne govori pismeni jezik. To sem dejal, hoteč se potegniti za naše slovaške brate in povrniti razžalitev, katera se jim je vrgla v obraz. Kdo bi verjel, da sem dobil od slovaškega dijaškega društva pismo, v katerem se zavarujejo proti temu, da bi bil slovaški jezik narečje češčine in v katerem pismu se odpovedujejo skupnosti z nami Čehi. Izpovedam, da me je pismo zelo užalilo, da me je razžalilo. Jaz pa zavziram v tej zadevi kakor vedno stališče samodoločbe. Naj mi je ljubo ali ne, naj rabijo Slovaki isti jezik kakor mi kakor so delali njih dedje skozi stoletja, ali pa ne, jaz jim v tej zadevi dajem po polnem prav. Delajo naj po svoji volji.

Sicer pa menim, naj si bode naše razmerje k Ogru in k razporu Slovakov z Ogri kakeršno koli, da moramo razločevati politično in jezikovno vprašanje. Gledé političnega vprašanja moram reči, da mi Čehi, priznavajoči ogersko državo, ogersko avtonomijo, zgodovinsko pravo in samosvojnost Ogorske, nimamo pravice, umešavati se v ogerske zadeve in se

tako rekoč postavljati kot razsojevalci med Ogri in Slovaki. In naposled, če bi to tudi hoteli in mogli, morali bi se tudi tu držati načela: *Audiatur et altera pars*. A tu ne gre za politično vprašanje.

V to mer nimamo na ogerske razmere nikakega vpliva in tukaj bi časnikarski boben ne hasnil mnogo. Kar se tiče literarnega vprašanja, tu zavzimajo Slovaki lastno, samosvojno stališče, oni se ne prištevajo k nam, in Radlinsky in drugi so nam večkrat na zelo oster in razžaljiv način povedali, da nimamo nikake pravice, umešavati se v njihove literarne zadeve, da je to slovaška zadeva, katero bodo po svoje rešili. Nam ni torej nič drugega storiti, nego roke položiti v naročje in gledati, kako se bodo stvari dalje razvijale. Na tem stališču moramo vztrajati.

Jedno moram še povedati. Žalostna resnica je sicer, a resnica, katera se tolikrat navaja, da je vsak narod vlade vreden, katero ima. Zelo ostro načelo je to, osebno za slabotneža, kateri nima toliko moči, da bi vlado, katera ga stiska, boljše napravil. Pred kakimi 45 leti prepotoval sem kot dijak Slovaško, spoznal sem vse tedanje slovaške literate, od starega Kolarja in Palkoviča počenši, ljudi, kateri so tedaj delovali, vsekako tudi Tomašika, Chalupko, Hurbana, Štura in Hodžo. Vse sem obiskal in z njimi govoril. Tedaj so bile razmere v Slovaški drugačne nego so zdaj, a dosti boljše niso bile razmere pri nas. Le pomislimo, koliko so se razmere od onega časa spremenile, kaj smo v teh 45 letih storili in kako napredovali, in kako Slovaki v tem času, žal! niso napredovali, marveč še znatno nazadovali. To so fakta, katera mora ta ali oni z obžalovanjem navajati, katerih resnica pa se ne more zanikati, in jaz mislim, da deloma tukaj velja vendar: *Quisque fortunae suae faber!*

Slovakom moramo pripustiti, če so bili poti, po katerih so hodili, pravi, oni naj preudarijo, če vsa krivda v tej zadevi pada na Ogro, ali pa, če voljnost in mehkoča, če nista bili te dve nebitveni vzrok, če so se njih zadeve tako v njih škodo obrnile. Oger sam na sebi ni sovražen, ni perfiden, on ni denuncijant, nekaj ravnega, možkega, kakor se pravi, viteškega leži v njegovem značaju.

(Dalje prihodnjič.)

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Tržaški mestni zbor obdržaval je večeraj sejo, v kateri se je med ostalim tudi obravnavalo o peticiji slovenskega političnega društva „Edinost“, naj se v Trstu otvori jedna ljudska šola s slovenskim učnim jezikom ter naj se v nekaterih ljudskih šolah v Trstu slovenski jezik uvede kot obližaten predmet. Dr. Venezian pobijal je s prav ničevimi razlogi

požetega žita, ki so bile razstavljene po polji. Ne za dolgo slišalo se je o Ivanu Fedoroviču povsod govoriti, kako izvrsten gospodar je. Teta se ni mogla naveseliti svojega netjaka, in nikdar ni opustila prilike, pohvaliti ga. Nekega dne, bilo je uže po žetvi, in sicer konec julija, prišla je Vasilisa Kašparovna skrivnostno za roko Ivana Fedoroviča in rekla, da hoče z njim govoriti zdaj o neki stvari, katera jo uže dolgo časa skrbi.

— Tebi je, ljubeznivi Ivan Fedorovič, dobro znano, tako počne ona — da ima tvoje selišče osemnajst duš, se vé, v poslednji reviziji, a pozneje se jih je še kaj nabralo in zdaj jih bo morda štiriindvajset. Ali pustimo to. Ti pač poznaš ta gozdič, ki je za našim konjskim pašnikom, in gotovo tudi poznaš za tem gozdičem tisti širok travnik: brez dvojbe meri okolo dvajset deset in sena je toliko, da se ga more vsako leto prodati več nego za sto rubljev, posebno če pride v Pravljico kavalerijski polk.

— Se vé da poznam, teta; trava je prelepa.

(Dalje prihodnjič.)

peticijo „Edinosti“, rekoč, da se v Trstu ne čuti potreba slovenske šole in ker tudi okolišanske slovenske ljudske šole v Rojanu in Škedinju niso čez štiri kilometre od mesta oddaljene.

Mestni odbornik Nadlišek priporočal je, naj se peticija uže zaradi njene velike važnosti izroči odseku v pretresanje. V istem zmislu izjavil se je vladni zastopnik pl. Krekich. Vkljub temu sprejela je italijanska večina mestnega zbora Venezianov predlog, naj se o peticiji društva „Edinost“ preide na dnevni red, s 23 od 42 glasov. — Politično društvo „Edinost“ bode pač moralo sedaj pri višji instanci iskati pravice.

„Pokroku“ poroča se z Dunaja, da ni upanja, da bi volilna reforma za državni zbor prišla še v tej sesiji na dnevni red, pač pa da se bode podelilo direktno volilno pravo predmestom dunajskim ter pražkim.

V ogerskem državnem zboru vnela se je večeraj pri razpravi proračuna ministerstva notranjih zadev ostra debata gledé žandarmerije. Ministerski predsednik Tisza pobijal je sumničenje od strani opozicije ter izjavil, da se je javna sigurnost na Ogorskem v zadnjih letih znatno izboljšala.

Tuje dežele.

Francoski senat sprejel je volilno reformo za senat v obliki, kakor jo je predložil senatov odsek, torej brez amendentov Floquetovih. — V komori zahteval je poslanec Lepère, naj se odpravi proračun za kultus. Škof Freppel je izjavil, da bi to bilo odpovedanje konkordata. Proračun za kultus sprejel se je potem z 378 proti 140 glasovom, a ob enem sprejel se je tudi predlog, naj se nadškofom in škofom znižajo plače.

V italijanskem parlamentu obrazložil je predvčerajšnjem finančni minister finančno stanje Italije. Izjavil je, da dohodki za 1884 presegajo troške za 300000 frankov. Gledé proračuna za 1885 izjavil je minister, da bode viška okolo 1000000 frankov. Kakor iz tega razvidno, je finančno stanje Italije res povoljno.

Kakor znano, dalo je bilo rumunsko ministerstvo pred nekaterimi dnevi svojo ostavko. Kralj ni sprejel ostavke, torej ministerstvo ostane v dosedanji sestavi.

Angleški list „Daily News“ prinaša iz Kahire senzačno vést, da je Mahdi s svojimi četami hotel pomakniti se onkraj Nila in da je pri tej priliki utonilo 3000 njegovih vojakov.

Kakor znano, je mednarodna kontrola egiptovskega državnega dolga vložila tožbo proti egiptovskemu ministerstvu, ker je isto bilo naložilo, da se nekateri davki ne plačujejo več imenovani kontroli, ampak državnim blagajnici. Obravnava v tej zadevi vršila se je predvčerajšnjem. Egiptovska vlada bila je obsojena, vse med tem časom prispele davke izročiti kontroli državnega dolga. Egiptovska vlada uročila je protest proti razsodbi.

Razne vesti.

— (*Usque ad mortem!*) Na Dunaji prišla je te dni policija moža, ki se je bil nezavesten zgrudil na cestni tlak. Ker je močno dišal po alkoholu, menili so s prva, da imajo opraviti s pijanim človekom; pozneje pa se je pozvedelo, da mož ni samo pijan, temveč tudi blazen in da je bil všel svojim sorodnikom. Bil je uže dvakrat v norišnici, a vselej so ga nekoliko ozdravljenega izpustili. To pot je neizrečeno razsajal, ko so ga priveli na policijo in komaj so ga okrotili. Policijski komisar ga je vprašal in mu med drugim rekel: „Vi ste bili v blaznici, a ko so vas izpustili, jeli ste — piti; prišli ste drugič v blaznico in ko ste bili prosti, jeli ste zopet — piti; sedaj greste tretjkrat v blaznico in ko bodo vas morebiti ozdravili in izpustili, boste zopet ...“ a komisar ni mogel stavka končati; blazni mu je nagloma segel v besedo in patetično dostavil: „*Usque ad mortem* — do smrti bom pil!“ — Na to so ga odpeljali v blaznico.

— (Spominek Tegetthoffov.) Na Dunaji uže dalj časa delajo potrebne priprave, da postavijo slavnemu junaku dostojen spominek. Zvolili so prostor pred votivno cerkvijo, a sedaj poročajo, da so se premislili in da postavijo spominek na takozvani „Praterstern“. Cesar je uže dovolil v to spremembo in ob enem velikodušno daroval potreben prostor.

— (Madjari v nevarnosti.) Rahločutni madjarski list „Függetlenség“ našel je nov črni oblak, ki se pogubonosno zbira na ubogo Ogersko. Stvar je na prvi pogled malenkostna — a saj je znano, da mala kepica spravi velikanski plaz navzdol. . . Omenjeni list namreč poroča: „Kako zelo da nam Avstriji raste čez glavo, kaže se nam iz tega, da so v pretečenem letu nek specifično madjarski produkt, namreč papriko, izvozili v 415 metričnih centih k nam na Ogersko!“ — V istini, kedo bode še zaupal temu predrznemu „Švabu“, ko se uže upa, sejati peklensko seme na svojih tleh, da ga potem pošlje v sosedo!

— (Neljubo iznenadenje.) Iz Emsa poročajo, da vlada tam veliko razburjenje. Mestni očetje so namreč nenadoma zapazili, da manjka v mestni blagajnici 31 000 mark.

— (Nesreča v rudniku.) Iz Brna brzoglavijo: Dne 4. t. m. popoldne pripetila se je v nekem rudniku v zbešavski občini velika nesreča. Osem oseb se je pečalo z razstrelivanjem pod zemljo, kar se razpoči pripravljen dinamit in vse delavce hudo rani. Zdravniki dvomijo, da bi okrevali.

— (Za 250 000 frankov demantov izneveril.) Angelika Mey, kupčevalka z demanti, in Kristijan Mey, uradnik v Amsterdamu, izneverila sta veliko demantov, smaragdov in biservov v skupni vrednosti 250 000 frankov. Sedaj sta na begu in policija jo išče povsod okoli. Poslala je njune fotografije na vsa večja mesta, in tudi na ljubljanskem rotovži imajo podobo golju-fivega para.

Domače stvari.

— (Vhod prevzvišenega knezovladike gosp. dr. Jakoba Misijskega) bil je slovesen, veličasten. Danes po jedni uri popoldne zbirali so se na kolodvoru razni dostojanstveniki in zelo mnogobrojno odlično občinstvo. Novega vladiko prišel je na kolodvor vzprejet visokorodni gospod deželni predsednik baron Winkler, gospod deželni glavar grof Thurn, c. kr. dvorni svetnik grof Chorinsky, načelnik finančnega ravnatelstva, župan ljubljanski gosp. P. Grasselli, magistratni svetnik gosp. Vončina in zelo mnogo mestnih odbornikov, predsednik trgovinske in obrtne zbornice gosp. Kušar in mnogo svetnikov trgovinske in obrtne zbornice, cesarski svetnik gospod J. Murnik, članovi dežel. odbora, mnogo višjih vladnih in drugih uradnikov itd., kanonik č. gosp. Čebašek, monsignor Luka Jaran, obilo domačih ljubljanskih in dnhovnikov z dežele itd. Ko je okoli polu 2. uri došel na ljubljanski južni kolodvor vlak Dunaj-Trst, s katerim se je imel pripeljati novi vladika, postavili so se v vrsto na peron dostojanstveniki. Ko je došel vlak, odprla so se nagloma vrata I. razreda in iz njega poskoči urnih, krepkih nog novi vladika ter hiti proti peronu. Tu ga najprej pozdravi gospod deželni predsednik, baron Winkler, potem gospod c. kr. dvorni svetnik grof Chorinsky, na to ga ogovori v daljšem govoru č. g. Čebašek najprej v dolgem latinskem govoru in potem z jedernatimi slovenskimi besedami. Ko je govoril g. Čebašek slovenski bil je vladika skoro do solz ginjen. Vladika odvrne pozdrav najprej v latinščini in potem v gladki slovenščini. Mnogi pozdravljala ga je opetovano z „živio“-klici. Na to ga pozdravi gospod deželni glavar grof Thurn in vladika se radostno zahvali. Za tem poprime besedo mestni župan ljubljanski gosp. Grasselli ter pozdravi slovenski novega vladiko v imenu ljubljanskega mesta, na kar mu milostni knez in škof tudi v slovenščini odgovori. Potem podal se je sprevoz z kolodvora. Gosp. deželni predsednik spremljal je vladiko k vozu in se z njim odpeljal po Dunajski cesti v jednom vozu v mesto. Za njima pa so se odpeljali tudi drugi

dostojanstveniki. Od perona na kolodvoru in med potom v mesto stali so učenci raznih učilnic na straneh. Hiše ob cesti bile so bogato okrašene z narodnimi, cesarskimi in papeževimi zastavami. Sprevoz podal se je v stolno cerkev, kjer je opravil novi vladika zahvalno molitev, potem pa so ga gori omenjeni dostojanstveniki spremili v knezoškofijsko stolico, katera je bila vkusno okrašena z zelenjem. Visokorodni gosp. deželni predsednik, baron Winkler ostal je delj časa še pri novem vladiki. Novi vladika je videti še zelo mlad in krepak. — Ljubljana pozdravila je navdušeno vladiko svojega, z vročo molitvijo, da bi ga Bog ohranil v tem poslu mnogo, mnogo let v korist in blagor ljubljanske vladikovine. Dobro došli, prevzvišeni novi vladika, Ljubljana, vsa škofija izraža Ti svojo ljubezen in udanost!

— (Imenovanje.) Gosp. deželni predsednik za Kranjsko je gospoda Julija Kotzmutha, doktorja vsega zdravilstva, sekundarnega zdravnika deželne bolnice v Ljubljani, imenoval sanitetnim asistentom pri c. kr. deželni vladi.

— (Železnocestni vozni listi.) Ukaz ministerstev za finance in trgovino od 1. aprila 1884, št. 41 drž. zak., je določil, da se od lega dne januarja 1885 počenši smejo — z izimki, ki jih določuje štempeljska postava — po kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru, in to, kader se kaj oddaja v odpravo do kake avstro-ogerske postaje, v vseh okolištinah, in če se oddaje v odpravo do kake zunaj Avstro-Ogerskega ležeče postaje, vselej, kjerkoli niso za neke zvezne promete z odobrenjem železno-cestnega nadzornega oblastva uvedeni obrazci, ki se ločijo od občno prepisanih, uporabljati samo vozni listi z vtiskanim znamenjem. Ukaz ministerstev za finance in trgovino od 2. novembra 1884, drž. zak. št. 181, pa določuje, da to, kar ukazuje ukaz od 1. aprila, še le 1. julija 1885. l. pride v moč. Trgovinsko ministerstvo pa, to predsedstvu trgovinske in obrtne zbornice naznanja, omenja, da se pri neposrednem prometu na Laško, v Švico, na Francosko, v Belgijo, Rusijo, Rumunijo in Srbijo smejo še sedanjí vozni listi brez vtiskanega štempeljskega znamenja rabiti tudi od 1. julija 1. 1885 naprej, in to tako dolgo, dokler se kaj družega ne določi. Ti se tedaj smejo v zasebnih tiskarnah tiskati.

— (Nezakurjeni železniški vozovi.) Prijatelj nam piše: Pred kratkim peljal sem se v II. razredu po državni Rudolfovi železnici iz Ljubljane v Kranjsko Goro. To je gotovo precej dolga pot v najhujšem mrazu začetkom decembra — vendar vozovi niso bili zakurjeni, in jih niti na prošnjo moje zakurili niso. Kaj mi je ostalo drugega, če nisem hotel po polnem ozebsti, nego preseliti se v tretji razred, na slab prostor, k peči, kjer se je zopet peklo moje meso. Jednacij pritožb čul sem uže več od mnogih strani. Če južna železnica kuri vozove, ne umejem, zakaj bi jih državna ne! Nihče pa si za drag denar ne kupi rad bolezní!

— (Gospod Ivan Gostiša †.) Prečastiti gospod Ivan Gostiša, bivši duhovni pomočnik pri sv. Petru in pri sv. Jakobu v Ljubljani, poslednjič kurat v kaznilnici na ljubljanskem Gradu, sedaj v pokoju, je v sredo zvečer 1/4 9. uri v hiralnici pri sv. Jožefu v Kravji Dolini umrl. Pogreb bode jutri popoldne ob 4. uri. Naj v miru počiva!

— (Umrli) je dne 9. t. m. v Ljubljani gospa Ivanka Toman-Jamnikova, soproga deželnega računskega oficijala. Pokojnica je bila pred nekajimi leti jedna najspretnjših slovenskih gledaliških igralk. Blag ji spomin!

— (Dvoboj.) Dne 7. t. m. umrl je v Pozunu topničarski poročnik gosp. F. Suer za ranami, katere je dobil v dvoboju z nekim nadporočnikom. Pokojnik je bil sin tukajšnjega umirovljenega računskega nadsvetovalca gospoda Frana Suerja.

— (Sprla sta se) dne 9. t. m. dva mesarja v Šolskem drevoredu. Jeden bil je pijan in v pijanosti zagrabil je sekiro ter z njo zamahnil po nasprotniku ter ga ranil na levi roki.

— (Pojasnilo.) Bloško županstvo poslalo nam je naslednje pojasnilo k dopisu v „Ljub. Listu“ z dne 3. t. m.: Na dopis v „Ljub. Listu“

od 3. t. m. odgovorjam, da je resnica, da se je čez noč 30. m. m. potovalcem po noči slabo godilo. pa ne samo na pošti od Rakeka čez Bloke v Ribnico, temveč tudi drugje. Gospod dopisnik je županstvo bloško interpeliral, zakaj ni kolov ob cesti poprej nastavilo, na kar se mu tudi lahko odgovarja, ako § 13 cestne postave dež. zakona od 1873. leta pogleda, bo uže našel, da naj se koli ob cesti postavijo tedaj, kadar je potreba, pa do tistega dne imeli smo prav ugodno vreme, tako da ni bilo treba kolov ob cesti nastavljati; a oklic ali razglas, naj se koli postavijo, bil je uže en dan poprej, predno je sneg zapadel, občinskemu slugi izročeno, kateri ga je tudi dne 30. novembra ob 7. uri pri farni cerkvi razglasil, in to predno se je vedelo, da se je pošta prevrnila; s tem je županstvo svojo dolžnost storilo. Da je pa čez noč sneg padel in da se je pošta prevrnila, ni bloško županstvo vzrok, sicer pa stoji na istem kraju, kjer se je pošta prevrnila, jedno drevo na levi in tri drevesa na desni strani in znamenje (bridka martra) pa ravno na sredi med drevesi na levi strani ceste tako, da je ob 9. uri dopoldne poštni hlapec lahko vse to videl, ker je prav pri znamenju prevrnil. Sicer pa menda vendar gospod dopisnik neče vsake slučajnosti v krivdo županom prištevati, menda vendar ne bode zahteval, naj župan opravi posel poštnega hlapca? Čemu torej slučajne dogodke prištevati v krivdo? Župan.

Iz sodnice.

Ljubljanski anarhisti pred porotniki v Celovci.

(Dalje.)

Ko se je zopet pričela obravnavati, želel je zagovornik konstatovati, da je bil Hubmayer v Gradci oproščen.

Na to se zaslíši Fran Sturm, kateri tudi izreka, da ni kriv, on sploh v delavskem izobraževalnem društvu nikdar ni imel govorov, celó najhujši sovražniki ne bi mogli trditi, da bi kaj slabega govoril, nasprotno, kazal je vselej na postavno pot, pa kateri se more mnogo doseči. Pri društvu je od 1. 1878, jedenkrat je bil načelnik. V odseku se je pač samo posvetovalo, ali naj se naročeni časopisi še nadalje naročijo; nadalje govori, kateri listi so bili naročeni; Zadnik je prinesel svoje liste v društvo, kar ni bilo odboru po volji in je tudi to prepovedal. On da ni sovražnik zmernim listom, da se je potegoval za to, naj se naroči uradni list. On prekliča svojo izjavo, katero je storil pred preiskovalnim sodnikom, namreč, da se je potegoval za radikalne liste; tudi on izjavlja, da ne umeje razločka med radikalno in zmerno stranko delavcev, v društvu da so bili samo razločki med ultra in zmerno stranko delavcev. Gledé volilne pravice se je samo „kritično“ izjavil, zaradi prepiche izobrazbe volilcev izmed delavcev je le malo zanje pričakovati; te nazore je spoznal, ko je v društvu deloval; Waitza ne bi bil poznal, samo slučajno je bil z njim vkup in mu pomagal, da bi dobil dela; agitatorja Schneiderja ni poznal in ne vé nič o njem. Isti dan, ko je bil Waitz v Št. Vidu, prišel je slučajno tudi v Št. Vid, ne da bi bil vedel, da je Waitz tam; da bi bil poslal tiskovine pod oznamenilom „grozdje“ nekovega Breskvarju, ne vé prav nič; nikdar ni priporočal tiskovin, da celó proklinjal jih je; da so med delavci razširjene, je samo govoriti čul; na urednosti „Ljudskega Glasu“ da ni imel nikakega vpliva. Na vprašanje zagovornikovo razlaga svoje obnašanje v shodu, v katerem se je razgovarjala Merstallingerjeva aféra; tam da se je izjavil, da ljubljanski delavci nečejo nič opraviti imeti s tatovi itd. Ljudski shodi da so se otvorili s „slava“ na cesarja in se tako zatvorili; s policijskim nadkomisarjem Parmo je prišel samo tedaj vkup, ko ga je ta vprašal, kako pošiljate pričakuje po pošti.

Predsednik poroča, da je zatoženec dobil pod očitnim povikom (starinarska naznanila) radikalno-socijalne tiskovine.

Na vprašanje državnega pravdnika po nekotih nacijskono-ekonomičnih izrazih v „Slov. Narodu“ izjavlja zatoženec, da o tem ničesar ne vé.

Zatoženec Kriegl oznamuje vsebino njegove obtožbe kot podlo laž in obrekovanje. On da

je dve leti v društvu, da je bil kmalu zapisnikar in tudi načelnik. On da je društvo vodil na po polnem zakoniti podlagi; da, on je menil, naj se politika iz društva po polnem izključi; on ne pozna niti zmerne, niti radikalne stranke, in torej tudi nobene pristaš biti ni mogel. Različne časopise pozna; devize „Radikalove“: „Oklo za oko, zob za zob“ ne umeje; liste je le redko čital; o prepiru zaradi naročevanja jednih ali drugih listov v društvu mu ni nič znano. Če se je pri preiskovanju Tumovega stanovanja našel na Karola Hauserja naslov, katerega je on pisal, pač pride od tega, da so večkrat rokodelci, kateri so dobili v Ljubljani podporo, se izrekli, da hoté tudi kaj dati v povračilo, in so zaradi tega pustili svoj naslov. Waitza našel je v St. Vidu. Zatoženec tudi zopet omenja, da njegova zatožba izvira iz narodnostnega sovraštva. On da je bil vedno pravičen vsem narodnostim.

Na vprašanje zagovornikovo omenja zatoženec, da je bil na „Wahrheit“ ob lastnih troških naročen; od časa, ko so Železnikarja zaprli (21. aprila), pa do časa, ko so njega zaprli (v juniji), da je imel dosti časa, da bi bil pobegnul.

Predsednik konstatuje: Železnikar da je zmerno slovensko-naroden, Tuma in Sturm pripadata nemški stranki, Kriegl pa je „mednarodna“.

Na to se zasliši zatoženec Dhü, kateri omenja, da ni kriv. Tiskovino, katero so našli pri njem, dobil da je uže pred tremi leti, da je ni razumel in tudi ne nánjo mislil. Da bi bil pisal nekoveu Appéju v Trst, naj odstrani tiskovine, ni resnica. Ljudovika Zadnika ni imenoval v Sturmovi gostilni izdajalca, marveč ga le obdolžil, da je društvo spravil v slabo govorico.

Predsednik naznani, da je sodni dvor sklenil na željo zagovornikovo, da se Breskvar pokliče kot priča, in to telegrafično, druge priče pa da se ne pokličejo.

Zdaj prične se zaslišavanje prič.

Prva priča Ljudovik Zadnik.

Zagovornik je proti zaprisegi te priče, državni pravdnik za zaprisego. Sodni dvor odloči, da se priča zapriseže.

Priča je bil član delavskega izobraževalnega društva od 1880 l. do januarja 1884, ko so ga izključili. Vzroka temu ni zvedel, oznamenovali so ga ščuvanjem in obrekovalcem. V društvu so bili, ko je on vstopil, samo radikalni časopisi, a je hotel vpeljati v društvo časopise zmerne stranke, a društveniki so se izjavili proti njim, češ, da jih vlada podpira. Priča se izjavi o programu zmerne in radikalne stranke. Prvi štirje zatoženci so bili pristaši radikalne stranke. Priča je narodno-slovenskega mišljenja, a ne ve nič o tem, da bi bile narodnostne razprtije vzrok na pr. njegovemu izključenju. Zatoženci so imeli vsled svoje zgovornosti mnogo vpliva v društvu. Sturm da se je v društvu izrekel: „Dunajčanje se bodo organizovali, in kar ti storiš, morajo tudi Ljubljani storiti.“ Kaj je stem mislil, ne vé povedati. Tuma da se je o priliki umora Hlubeka „v razburjenosti“ zjavil, da je prav, kar so o tem pisali radikalni listi; on pa ne vé dobro, kako naj bi se to umelo; Železnikar da je dejal, da so imeli radikalni listi prav, da so se tako izrazili o tej priliki.

Predsednik opomina pričo na njene izjave v predpreiskavi, katere so bile bistveno popolnejše in natančnejše kakor so zdanje. K nekaterim izpovedbam, katere so za obtožence obteževalne, omenja priča, da so morda zatoženci v razburjenosti storili te izjave, da bi njega pripravili do molčanja. Agitatorji v društvu morda sami niso vedeli, kaj je anarhistična ideja.

Priči se je oponašalo zaradi njegovih izpovedb, on je bil tudi inzultovan. Na vprašanje, če se je vsled tega bal, zanika priča. Da je zatoženec Dhü imenoval pričo izdajico, kakor je izjavil v predpreiskavi, se ne vé danes natanko spomniti.

Zagovornik vpraša, v katere dele so po mnenju prič razpadale delavske stranke in njih časopise, na kar priča odgovori: v radikalne (anarhistične) in socialdemokratske (zmerne).

Na vprašanje, iz katerih razlogov ima Peukertovo „Zukunft“ za anarhističen list, pravi priča, da list sam ni anarhističen, a je v rokah anarhistov.

Zatoženci so se samo za dovoljene radikalne liste poganjali. Zmernih listov ni prodajal, a imel je več eksemplarov.

Na vprašanje državnega pravdnika zanikava priča, da bi bil pisal članke za zmerne liste.

(Dalje prihodnjič.)

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Dunaj, 10. decembra. Danes v jutro je tukaj razgrajal strašanskih vihar ter napravil v okolici na hišah mnogo škode. Tri osebe je veter butil ob zid, da so težko ranjene. Na železnici Aspang so se odrgali štirje slednji vozovi pri vaku ter pali čez nasip; dva potovalca in jeden sprevodnik so težko ranjeni.

Trst, 10. decembra. Predsednik nad sodnije, baron Kemperle, je nevarno obolel.

Trst, 10. decembra. Mestni odbor je sklenil s 23 glasovi izmed 42 glasov, da se preide na dnevni red o prošnji slovenskega političnega društva „Edinost“ zaradi ustanovitve šole s slovenskim učnim jezikom.

Telegrafično borzno poročilo

z dne 11. decembra.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	81.95
„ „ „ srebro	83.05
Zlata renta	104.10
5% avstr. renta	97.20
Delnice narodne banke	853.—
Kreditne delnice	297.—
London 10 lir sterling	123.30
20 frankov	9.75
Cekini c. kr.	5.77
100 drž. mark	60.20

Uradni glasnik

z dne 10. decembra.

Eks. javne dražbe: V Vipavi zemljišča Štef. Ježa iz Gradišča (489 gld. 40 kr.) dne 28. januarja. — V Novem Mestu posestvo Jos. Kobeta iz Riglja, ozir. naslednika Matije Kobeta od tam (2315 gld.), dne 15. januarja. — V Metliki zemljišče Ant. Malneriča iz Vavpčje Vasi (250 gld.) dne 14. januarja; zemljišča Mart. Režeka iz Malih Lešec št. 4 (1415 gld.) dne 14. januarja; užitne in posestne pravice na selišno-zemljiščine parcele N. Badovinca iz Badovinec (120 gld.) dne 24. januarja.

Prostovoljna dražba: Pohištvena in kuhinjska oprava in drugo premakljivo blago (264 gld. 20 kr.) iz zapuščine Henrijete Šantljeve v Ljubljani na Bregu št. 16 dne 15. decembra t. l., dopol. od 9. do 12. ure, ozir. popol. od 3. do 6. ure.

Tuji.

Dne 9. decembra.

Pri Maliči: Schulz, Balter, Kochler, Käsebie, trgovci, z Dunaja. — pl. Langer, zasebnik z obitelji, iz Gradca. — Grofca Welsersheimb z Bleda.

Pri Slonu: Luka, Echmann, Pitschmann, trgovci, z Dunaja. — Werginz, rud. uradnik, iz Trebiža. — Romauch, c. kr. arendator, iz Trebiža. — Češnik, posestnik, iz Knežaka. — Sevar, posestnik, iz Nove Vasi.

Pri Tavčarji: Nussa, lesotrzec, iz Trsta. — Tiefenbach, zasebnik z deco, iz Slanega.

Pri Južnem kolodvoru: Vecile, lesotrzec, iz Trsta. — Marešič, lesotrzec, z Reke.

Pri Avstr. carji: Petrovič, trg. pomočnik, iz Kroke.

Tržne cene.

V Ljubljani, 10. dec.: Hektoliter banaške pšenice velja 7 gld. 29 kr., domače 6 gld. 34 kr.; ječmen 4 gld. 71 kr.; reš 5 gld. 4 kr.; ajda 4 gld. 71 kr.; proso 5 gld. 69 kr.; turšica 5 gld. 46 kr.; oves 3 gld. 9 kr.; 100 kilogramov krompirja 2 gld. 86 kr.; leča hektol. po 8 gld. — kr., bob 8 gld., fižol 8 gld. 50 kr. — Goveja mast kilo po 92 kr., salo po 82 kr., špeh po 66 kr., prekajen po 72 kr., maslo (sirovo) 82 kr., jajce 3/4 kr.; liter mleka 8 kr., kilo govejega mesa 64 kr., telečjega 60 kr., svinjina 54 kr., drobniško po 36 kr., — Piške po 45 kr., golobi 17 kr.; 100 kilo sene 1 gld. 69 kr., slame 1 gld. 51 kr. Seženj trdih drv 7 gld. 50 kr.; mehkih 5 gld. 20 kr. — Vino, rudeče, 100 litrov (v skladišču) 24 gld., belo 20 gld.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm
10. dec.	7. zjutraj	737.22	+ 6.6	zpd. sl.	obl.	
	2. pop.	739.00	+10.0	jzpd. sl.	js.	0.00
	9. zvečer	742.36	+ 1.6	vzh. sl.	zv.	

Umrlí so:

Dne 10. decembra. Ivan Gostiša, umirovljeni duhovnik, 51 l., Kravja Dolina št. 11 (hiralnica), jetika.

Pri nas se dobivajo tudi knjige iz zaloge

„Matiče Slovenske“

in sicer:

Narodni Koledar in Letopis „Matiče Slovenske“ za 1867. l. 20 kr.
— za 1868. l. 50 kr.

Letopis „Matiče Slovenske“ za 1871. l. Uredil dr. E. H. Costa. 50 kr.
— za 1872 in 1873. l. Z eno sliko in eno tablico geometričnih podob. Uredil dr. E. H. Costa. 50 kr.
— „Matiče Slovenske“ za 1874. l. 50 kr.
— za 1875. l. Uredila J. Tušek in M. Pleteršnik. 50 kr.
— za 1876. l. Uredil M. Pleteršnik. 50 kr.
— za 1877. l. Uredil dr. Janez Bleiweis. 50 kr.
— za 1878. leto. I. in II. del. Uredil dr. Janez Bleiweis. 25 kr.
— za 1878. l. III. in IV. del. Uredil dr. Janez Bleiweis. 25 kr.
— za 1879. l. Uredil dr. Janez Bleiweis. 50 kr.
— za 1880. l. — — — — — 50 kr.
— za 1881. l. — — — — — 1 gld.

Zgodovina slovenskega naroda. Spisal J. Trdina. 60 kr.

Vojvodstvo Kranjsko. Po spisu Jož. Erbena. 20 kr.

Vojvodstvo Koroško. Po spisu Jož. Erbena. 20 kr.

Slovenski štajer. Spisali rodoljubi. I. snopič. 25 kr.

Slovanstvo. I. del. Spisali Jan Majciger, Maks Pleteršnik in Bož. Raič. 50 kr.

Germanstvo in njega vpliv na Slovanstvo v srednjem veku. Spisal J. V. 10 kr.

Telegrafija. Spisal dr. Sim. Šubic. (Iz Letopisa 1875. l. Posebej vezana) 30 kr.

Slovnica češkega jezika z berilom. Spisal Fr. Marn. 60 kr.

Slovnica ruska za Slovence. Spisal Fr. Majar. 1 gld.

Razna dela pesniška in igrokazna Jovana Vesela-Koseskega. Z njegovo podobo. 2 gld.

Dodatek (k tem delom) 20 kr.

Vodnikove pesni. Uredil Fr. Levstik. 50 kr.

Dr. Lovro Toman. S podobo. 40 kr.

Dr. Etb. H. Costa. S podobo. 40 kr.

Kopitarjeva spomenica. Uredil J. Marn. 40 kr.

Olíkani Slovence. Spisal Iv. Vesel. 40 kr.

Vpliv vpijančljivih pijač. Spisal dr. M. Samec. 10 kr.

Potovanje okolo svetá v 80. dneh. Iz francoskega prevél D. Hostnik. 40 kr.

Spomenik o šeststoletnici začetka habsburške vlade na Slovenskem. 4 gld.

Strup. Vesela igra v enem dejanju. Prosto poslovenila Lujiza Pesjakova. 10 kr.

Slovenska slovnica, po Miklošičevi primerjalni spisal Jan Šuman. 1 gld. 50 kr.

Turgenjev. Lovčevi zapiski I. del, preložil F. J. Remec. 50 kr.

Znanstvena terminologija s posebnim ozirom na srednja učilišča. Spisal A. Cigale. 1 gld.

Prirodnoznanstvi zemljepis. Spisal J. Jesenko. 1 gld.

Zemljevidi: Evropa, Azija, Amerika, Afrika, Avstralija, Rusija, Turčija in druge vzhodne dežele, Britanija in Skandinavija, Švica, Španija in Portugalsko, Nizozemsko in Belgija, Italija, Nemško cesarstvo, po 10 kr.

Zgodovina avstro-ogorske monarhije. Spisal Janko Kersnik (drugi popravljeni natis). 20 kr.

Geometrija za učiteljska. Sestavil L. Lavtar. 1 gld. 20 kr.

Somatologija. Spisal dr. Jan Woldrich, poslovenil Fr. Erjavec. 75 kr.

Prirodopis živalstva s podobami. Po Pokorniju poslovenil Fr. Erjavec. 75 kr.

Prirodopis rastlinstva s podobami. Po Pokorniju poslovenil Iv. Tušek. 85 kr., vezana 1 gld.

Rudnoslovje, po Fellöckerji, spisal Fr. Erjavec. 40 kr.

Štirje letni časi. Po Rossmässlerji predelal Ivan Tušek. 40 kr.

Schoedler, Knjiga prirode. Štirje snopiči. 1 gld. 70 kr.

— Posamični snopiči:

I. Fizika. Poslovenil Iv. Tušek. 40 kr.

II. Astronomija in kemija. 40 kr.

III. Mineralogija in geognostika. Poslovenil J. Zajec. 40 kr.

IV. Botanika in zoologija. Poslovenila I. Tušek in Fr. Erjavec. 50 kr.

Oko in vid. Spisal J. Žnidaršič. 25 kr.

Nauk o telovadbi. Drugi del (s 164 podobami). 40 kr.

Oko in vid. Spisal J. Žnidaršič. 25 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg.